

A Fővárosi Ítéletábra Vető és Kovásházy Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Vető Gábor ügyvéd) által képviselt dr. I.rendű felperes neve(....) I. rendű, dr. II.rendű felperes neve(....) II. rendű, III.rendű felperes neve(....) III. rendű és IV.rendű felperes neve(....) IV. rendű felpereseknek, a dr. Sándor Róbert Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Sándor Róbert ügyvéd) által képviselt alperes neve(....) alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. december 4. napján kelt, 70.P..../2014/16. számú ítélete ellen az alperes 17. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az alperest arra kötelezi, hogy az I. rendű felperes részére 106.000 (Százhatézer) forintot, a II. rendű felperesnek 76.000 (Hetvenhatézer) forintot, a III. rendű felperesnek 38.000 (Harmincnyolcezer) forintot és a IV. rendű felperesnek 78.000 (Hetvennyolcezer) forintot fizessen meg.

Az elsőfokú perkölségről akként rendelkezik, hogy az I. rendű felperes 20.000 (Húszézer) forint + áfa, a IV. rendű felperes 10.000 (Tízezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat köteles az alperesnek 15 napon belül megfizetni, míg az alperes köteles 15 napon belül a II. és III. rendű felperesnek külön-külön 10.000 (Tízezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat megfizetni.

Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illetékből az I. rendű felperes 21.700 (Huszonegyezer-hétszáz), a II. rendű felperes 1.000 (Egyezer), a III. rendű felperes 1.000 (Egyezer), a IV. rendű felperes 7.000 (Hétezer) forintot, az alperes 17.900 (Tizenhétezer-kilencszáz) forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Az alperes részére 15 napon belül az I. rendű felperes 10.000 (Tízezer), a II., III. és IV. rendű felperes pedig külön-külön 5.000 (Ötezer) forint fellebbezési illetékrészből álló másodfokú perkölséget köteles megfizetni, egyben a másodfokú perkölségüket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesek nyilvános előadás engedélyezésére vonatkozó szerzői jogát azzal, hogy 2011. február 1. és 2012. május 20-a között a K... S... előadásában 38 alkalommal a „H...” című színdarab keretében előadta a részben az I. rendű felperes jogelődje által szerzett „E...” és „E...” című, a részben a II. rendű felperes jogelődje által szerzett „A...” című, a részben a III. rendű felperes jogelődje által szerzett „B...” című, és a részben a IV. rendű felperes jogelődje által szerzett „A...” című dalt, továbbá azzal, hogy a darab 2011. február 3-án tartott bemutatóján előadta a részben a IV. rendű felperes jogelődje által szerzett „L...” című dalt.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperes részére 304.000 forintot, a II. rendű felperes részére 95.000 forintot, a III. rendű felperes részére 48.750 forintot és a

IV. rendű felperes részére 97.500 forintot, valamint ezen összegek után 2012. február 20-ától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot, továbbá az I. rendű felperes részére 69.108 forint, a II. rendű felperes részére 64.080 forint, a III. rendű felperes részére 17.518 forint és IV. rendű felperes részére 28.945 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét ezt meghaladóan elutasította.

Kötelezte az I. rendű felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az állam javára 9.828 forint, a IV. rendű felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az állam javára 5.850 forint, valamint az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az állam javára 32.827 forint le nem rótt illetéket.

Az ítélet tényállása szerint az alperes a K... S... üzemeltetője, mely színház 2011. február 3-án bemutatta a H... című zenés vígjátékot. A színház előadásában a darabot 2011. február 1. és 2012. május 20-a között összesen 38 alkalommal játszották, nagyrészt a K... S...ban, részben a K... U...ban, az Ó... F... Z... játszási helyen, T...ban, a V...ban, a S...i Művelődési Házban, a M...i F... K... Művelődési Házban, a D...i K... Központban és a G... G... Színházban. A darabot hirdető szórólapon valamennyi szerző, köztük a felperesi jogelődök is feltüntetésre kerültek és az alperes valamennyi szerző nevét kiírta a színházban az előadások napján elhelyezett tájékoztató táblára.

Az I. rendű felperes S... M... szövegíró, a II. rendű felperes F... I... szövegíró, a III. rendű felperes K... D... szövegíró, a IV. rendű felperes pedig H... I... szövegíró jogutódja. Valamennyiüket a III. rendű felperes, mint beltag által vezetett U... Bt. ügynökség képviseli a szerzői jogi engedélyezési és felhasználási ügyekben. Ezen tény az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesületnél bejelentésre került.

A III. rendű felperes által képviselt U... Bt. az alperesnek 2011. február 2-án szerződéstervezetet küldött, amelyben hozzájárult a H... című színi előadás bemutatásához azzal, hogy az ügynökséget a színház egy előadása után összesen 20.750 forint + áfa összeg illeti meg. Az alperesi törvényes képviselő a 2011. február 7-én kelt elektronikus levelében kifejtette, hogy eltúlzottnak tartja a felperesek által igényelt jogdíjat. 2011. február 23-án e-mailben jelezte, hogy méltányos jogdíjat kész megfizetni, azonban megállapodás nem jött létre.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette a felperesi jogelődök szerzői jogait. Kérték az alperes kötelezését az I. rendű felperes részére 468.000 forint, a II. rendű felperes részére 97.500 forint, a III. rendű felperes részére 48.750 forint, míg a IV. rendű felperes részére 195.000 forint, és ezen összegek után 2012. február 20-ától járó törvényes kamatának, valamint 222.806 forint perköltségnek a megfizetésére.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem vitatta, hogy a perbeli darabot a bemutatóval és a nyilvános főpróbával együtt összesen 38 alkalommal játszotta, azonban azt hangsúlyozta, hogy meg kívánt állapodni a felperesekkel, ami azért hiúsult meg, mert a III. rendű felperes által képviselt U... Bt. aránytalanul magas fix összegű jogdíjat követelt, amely mellett már nem lett volna gazdaságos a darab bemutatása. Álláspontja szerint a többi szerzőnek fizetett jogdíj mértékét alapul véve egy dalszövegre előadásonként 723 forint jut, ennek következtében az I. rendű felperes részére 54.920 forint, a II. és a IV. rendű felperes részére 27.460 forint, míg a III. rendű felperes részére 54.920 forint jogdíjat kellene megfizetnie. Ezen összegek erejéig az alperes a keresetet elismerte.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét nagyobb részben megalapozottnak találta. Határozatát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 1. § (1) bekezdésére, 2. § e) pontjára, 5. § (2)

bekezdésére, 12. § (1) bekezdésére, 16. § (1), (4) és (6) bekezdésére, 17. § c) pontjára, 24. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés a) pontjára, 25. § (1) és (3) bekezdésére, 42. § (1) és (2) bekezdésére, 45. § (1) bekezdésére, 94. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a Ptk. 200. § (1) bekezdésére alapította. Álláspontja szerint azzal, hogy az alperes az általa működtetett K... S...ban a H... című zenés színművet a felperesek által alkotott – részben átdolgozott – szövegekkel előadta, a felperesek műveinek nyilvános előadását valósította meg. A felperesek a művek felhasználását az alperes részére nem engedélyezték, az alperes pedig a felperesek által igényelt jogdíjat nem fizette meg. Írásbeli felhasználási szerződés a felek között nem jött létre, így az alperes jogosulatlan felhasználást valósított meg, amikor engedély nélkül előadta a K... S...ban 2011. február 1. és 2012. május 20-a között a felperesek által alkotott műveket. Az alperes adatközlése alapján 38 db előadást fogadott el, amelyet alapul véve a felperesek részére a jogosulatlan felhasználás miatt fizetendő gazdagodást az általuk követelt és az alperes által megtagadott jogdíj összegében határozta meg.

A felperesek névfeltüntetéshez való jogának sérelmét azonban az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak, mert elfogadhatónak találta az alperes e körben kialakult gyakorlatát, amely szerint többnyire csak a szöveggönyv kialakításában közreműködő és gyakorlatilag a darab zenéjét szerző személyeket tüntette fel, míg a színházban az előadások napján valamennyi szerző nevét kiírták.

A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a megítélt marasztalási összeg leszállítását kérte, az I. rendű felperes számára 38.350 forintra, a II. rendű felperes javára 27.500 forintra, a III. rendű felperes tekintetében 13.740 forintra, míg a IV. rendű felperes vonatkozásában 27.500 forintra. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Elismerte, hogy a jogsértő módon felhasznált művek után köteles megtéríteni a jogsértéssel elért gazdagodást, vitatta azonban, hogy ennek mértéke azonos lenne a felperesek díjigényével. Hangsúlyozta, hogy a gazdagodás mértéke alperesi álláspont szerint ahhoz az előnyhöz igazodik, ami a dalok bemutatásából az alperest érte, ennek meghatározása úgy történhet meg, ha azt a felhasználáshoz kapcsolódó bevételhez, illetve a többi szerződés alapján felhasznált mű díjigényéhez viszonyítják. Az elsőfokú bíróságnak tehát vizsgálnia kellett volna, hogy a felperesi igény mennyiben áll arányban a gazdagodás mértékével. Az alperes az alapeljárásban számos támpontot nyújtott ehhez, kimutatva, hogy az adott műben felhasznált többi dal szerzőinek milyen jogdíjakat fizetett a velük kötött megállapodás alapján, és hogy a felhasználás milyen költséggel és eredménnyel valósult meg a színházaknál. Sérelmezte, hogy e kimutatáshoz viszonyítva az elsőfokú bíróság által elfogadott igény több mint ötszörös, miáltal a felperesek aránytalanul nagy összeghez jutnak. Kifejtette, hogy a jogsértés következménye nem büntetésjellegű, hanem az a gazdagodás megtérítésére irányul. Ezért még jogsértő felhasználás esetén sem kötelezhető a jogsértő olyan mértékű fizetésre, amely nem áll arányban a gazdagodás mértékével.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Fellebbezéssel nem volt támadott az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító, valamint a felperes meghaladó keresetét elutasító rendelkezése, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette.

A fellebbezés az alábbiak szerint, részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, és a tényállást az így rendelkezésre álló adatok alapján helyesen állapította meg. Érdemi döntését és annak jogi indokait a

Fővárosi Ítéltábla azonban csak részben osztotta, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel azokhoz az alábbiakat fűzi.

A per tárgyát a felperesek által írt dalszövegek képezik, amelyek V... A... és V... K... által átdolgozott, N... K... és Z... I... által írt H... című zenés színmű részét képezik. Nem volt vitás a perben, hogy a felperesek által írt szövegek olyan művészeti alkotások, amelyek a szerzői jog védelme alatt állnak. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperesek, mint dalszövegírók a dalszövegek tekintetében a szerzői jogukat önállóan gyakorolhatják mint összekapcsolt művek önállóan is felhasználható részének, azaz szövegének az alkotói.

Helytállóan rögzítette azt is, hogy írásbeli felhasználási szerződés hiányában az alperesi felhasználás jogsértő volt az Szjt. 16. §-ának (1) bekezdése, 42. §-ának (1) bekezdése és 45. §-ának (1) bekezdése, valamint a Ptk. 218. §-ának (1) bekezdése értelmében, melynek szankciójaként a felperes az Szjt. 94. §-ának (1) bekezdés e) pontja alapján követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését az alperestől, amelynek minimuma a megfizetni elmulasztott jogdíj.

Alappal hivatkozott azonban az alperes a fellebbezésében arra, hogy ennek megállapítása során – a jogszabály szövegéből kitűnően – a gazdagodás mértékét kell elsődlegesen szem előtt tartani. Abban azonban nem volt osztható az álláspontja, hogy ilyen esetben teljes egészében a bevétellel arányos díjat kell megállapítani, mivel amennyiben a produkció nem termel nyereséget, vagy egyenesen veszteséges, az esetben is jár a szokásosan kiköthető jogdíj. Mindezek alapján a bíróságnak mérlegeléssel olyan összegű díj megfizetésére kell a jogsértőt kötelezni, amelyet a szerző egy, a perbelihez hasonló jogviszonyban realizálhatott volna. Ennek megállapítása során azonban nem lehet eltekinteni az egyéb peradatokról, amelyek körültekintő mérlegelésével határozható meg a gazdagodás mértéke.

A jelen esetben ismert volt az egyéb szerzők által kikötött jogdíj – ezek között az egész darabot szerző N... K... és Z... I... darabírók jogdíja, valamint E... M... zeneszerző 16 dala után megállapított díj is –, amely mellett a másodfokú bíróság értékelési körébe vonta az elért profitot is. Mindezen adatok mérlegelésével a Fővárosi Ítéltábla dalonként, illetve dalszövegenként 2.000 forintot talált a jogsértéssel arányban állónak azzal, hogy a III. rendű felperes, aki fele részben volt az általa megjelölt dalok szerzője, 1.000 forint gazdagodás visszatérítésére jogosult dalonként.

A másodfokú tárgyaláson az alperes jogerős ítéletet csatolt, a Fővárosi Törvényszék 3.P..../2015/14. számú ítélete alapján a Fővárosi Ítéltábla tényként fogadta el, hogy az alperes az I. rendű felperes által is szerzett „E...” című dalt 15 alkalommal játszotta, amelyre tekintettel az I. rendű alperes második dalát 15 előadásra vette figyelembe. Mindezekre tekintettel valamennyi körülmény mérlegelését követően dalonként a korábbiak szerint megállapított 2.000 forint/dal – a III. rendű alperes esetében 1.000 forint/dal –, valamint az I. rendű felperes esetében 38+15 előadás, a II. és a III. rendű felperes esetében 38 előadás, míg a IV. rendű felperes vonatkozásában 39 előadás figyelembevételével a felperes által gazdagodás visszatérítéseként megfizetni rendelt összeget az I. rendű felperes tekintetében 106.000 forintban, a II. rendű felperes vonatkozásában 76.000 forintban, a III. rendű alperes felé 38.000 forintban, míg a IV. rendű alperes számára fizetendő összeget 78.000 forintban állapította meg.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, annak fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest a megjelölt összegek megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú perköltség összegét a pernyertesség-pervesztesség arányára tekintettel állapította meg, amely az I-III. rendű felperes vonatkozásában 80-20%, a IV. rendű felperes tekintetében pedig 40-60% volt. Ugyanezen mértékek figyelembevételével rendelkezett az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték viseléséről is a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet egyebekben – a kamat mértéke és annak kezdő időpontja, valamint a teljesítési határidő tekintetében – helybenhagyta.

A másodfokú perköltségről a pernyertesség-pervesztesség arányára, valamint az előlegezett költségekre tekintettel határozott a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján akként, hogy az ügyvédi munkadíjból álló perköltségüket a felek maguk viselik, míg a fellebbezési illeték viselésére kötelezés tekintetében a pernyertesség-pervesztesség arányát vette figyelembe.

Annak ténye, hogy az alperes az általa elismert összegeket a másodfokú eljárás folyamán nem vitásan megfizette, a rendelkező részre kihatással nincs, ez a végrehajtásra tartozó kérdés, ezért ezt a másodfokú bíróságnak ítélete megszüvegezésekor figyelembe vennie nem kellett.

Budapest, 2016. szeptember 15.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: